

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă,
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparate

Revista apare regulat la 1. și 15. a fiecărei luni afară de lunile de vacanțe iulie și August (iar în cursul anului excepțional ca număr dublu) când apare odată pe lună

Abonamentul pentru	Instituții și Autorități	500 Lei pe 1 an
•	Advocați	400 Lei pe 1 an
•	Magistrați	300 Lei pe 1 an
•	Un număr simplu	20 Lei
•	Un număr dublu	30 Lei
•	Un număr vechiu	35 Lei

Redacția: Str. Calea Victoriei No. 53.
Telefon 590. Administrația: Str. Regina Maria 34 (Radio Reclame România S.A.)
unde se primesc abonamente și ori ce cereri de adje. Telefon 630

S U M A R U L :

1. Isoarele de drept ale „Consiliului Dirigent” de *Dr. Victor Onișor*
Prof. la Univ. din Cluj.
2. Intravilane și Extravilane de *V. F. Petrescu*
Jud. de sedință Trib. Sibiu
3. Unificarea greșită continuă de *Dr. M. Kell*
avocat, Timișoara.
4. Căutarea paternității și medicina legală de *Dr. M. Kernbach*
5. Contencios Administrativ. Jurisprudența Curții de Apel Timișoara.
6. Rezumate de Jurisprudență, stabilite de instanțele judecătorești din Ardeal.
7. Necrolog, Vladimir Mavrodineanu de „Ardealul Juridic”.

Isoarele de drept ale Consiliului Dirigent

În valoroasa publicațiune a dlor Ioan Papp președinte și Paul Balașiu consilier la Curtea de Apel Cluj „Codul de procedură civilă din Transilvania” pag. 481 se discută chestiunea, dacă o ordonanță a Consiliului Dirigent a putut să modifice o lege anterioară sau nu.

Di Teodor Moisil în „Procedura civilă Ardeleană” cu adnotări, Cluj 1924, publicând la art. 94 textul ordonanței cu Nr. 4199—1920 din 27 Februarie 1920, zisă a Consiliului Dirigent, privitoare la reprezentarea părților prin avocați în fața forurilor judiciare, susține în observațiune următoarele: „Această ordonanță este ilegală. Legile puteau fi modificate numai prin decrete. Ultimul decret al Consiliului Dirigent a fost dat la 17 Nov. 1919 și publicat în „Gazeta Oficială” din 19 Nov. 1919”

Dnii Papp și Balașiu în comentarul lor la pag. 481 susțin: „În legătură cu această ordonanță trebuie să semnalăm susținerea greșită a dlui T. Moisil (pr. civ. ard. pag. 52), după care ordonanțele date de Cons. Dir.,

prin cari s'au modificat unele legi, ar fi ilegale”.

Mă cred competent a lua parte la discuțiunea pentru soluționarea acestei controverse, ca unul care am luat parte la redactarea normelor de legiferare ale Consiliului Dirigent și am croit drumul, pe care avea să meargă aceeași legiferare.

Pentru a putea soluționa controversa ivită, dacă o lege anterioară putea fi modificată printr'o ordonanță sau nu, e nevoie să facem puțin istoric

În primele zile de funcționare ale Consiliului Dirigent, când cei ce ne-am întrunit la Sibiu reședința aleasă, cam pe la 10 Dec. 1918, am discutat chestiunea principiară de organizație, cum să lucreze Consiliul Dirigent în legiferarea și reglementarea diverselor chestiuni ce se iviau. Cu ce izvoare de drept să opereze: legi, decrete-legi, decrete, ordonanțe, statute?

Puterile Consiliului Dirigent, emanând din hotărârile Marelui sfat ales de Adunarea Națională dela Alba-Iulia, erau de suveranitate națională. Ele cuprindeau toate puterile suveranității. Totuși fiind decretată unirea cu Patria-mamă, Stat cu una dintre cele mai moderne constituțiuni, cei puși la conducerea și organizarea serviciilor publice, în afară de delegația dată de Adunarea Națională și prin delegația dată de Regele României, care a acceptat unirea în numele Patriei-mame, am ținut să ne conformăm prevederilor din Constituție și să pregătim drumul pentru legiferarea unitară. Separațiunea puterilor era un principiu de bază și pentru Consiliul Diri-

gent. Intrunind în mâinile sale cele 3 puteri, a sistematizat în discușiunile asupra principiilor și exercițiul lor. Puterea legiuitoare a rămas să fie exercitată prin Consiliul Dirigent în complectul său, cu discușiuni și votări potrivit principiilor organelor corporative, puterea executivă a rămas să fie exercitată prin șefii departamentelor (șefii de resort), iar puterea judecătorească prin judecătorii, Tribunale și Curți cu deplină independență față de Consiliul Dirigent.

Emanațiunile puterilor astfel constituite nu puteau fi decât cele cunoscute din doctrina constituțională, legi dela puterea legiuitoare, regulamente sau ordonanțe dela puterea executivă. Cum însă Consiliul Dirigent, ca organ de suveranitate națională a Transilvaniei, Banatului și a celorlalte ținuturi românești din Ungaria, conducea numai o parte din teritoriul Statului, România-unică n'a operat în legiferare cu legi, rămânând ca aceste să fie emanațiunile corpurilor legiuitoare constituite după prevederile constituției pentru întreaga țară, n'a operat nici cu decrete-legi, rămânând ca aceste să fie emanațiunile Regelui ca factor al puterii legiuitoare ordinare, ci a operat cu isvorul de drept denumit: *decret al Cons. Dir.* — Ne dăm bine seamă, că emanațiunile de legiferare ale Cons. Dir. sunt un isvor de drept extraordinar, cum însăși instituțiunea creată de Marele sfat a fost o instituțiune extraordinară. Am și convenit (dnii Iuliu Maniu și Alex. Vaida-Veovod își vor mai aduce aminte de discușiunea, ce am avut împreună în această chestiune), ca decretele Cons. Dir. să fie prevăzute cu număr curent roman, continuativ cât va ținea legiferarea Cons. Dir., fără a indica anul sau data publicării. Acesta era modul de citare al decretelor, care a fost menținut și mai târziu.

Prin urmare era clar pentru toată lumea, că decretele Cons. Dir. sunt normele de drept cu putere de lege, singurele prin cari se puteau modifica legi anterioare. Decretele erau emanațiunea complectului Consiliului Dirigent, discutate și votate după lungi discuții, pregătite înainte și comunicate cu membrii Cons.

Dir. Fiindcă Cons. Dir. era foarte aglomerat cu lucrări, și de vreme ce în primele luni de funcționare, dl Maniu președintele Cons. Dir., ținea ca aproape toate actele de guvernare să fie trecute prin ședința Cons., era foarte dificil de a putea trece vr'un decret prin formele de adoptare ale Cons. Dir. Dovadă, așa că în afară de Decretul, prin care se înființa Gazeta Oficială din 14 Dec. 1918, proximal decret cu Nr. I, elaborat de mine și discutat în prealabil atât cu șefii de resort cât și cu Secretarii generali în parte, timp de o lună și jumătate, a putut fi trecut prin ședința consiliului numai la 24 Ian. 1919.

Ca formă exterioară, decretele erau prevăzute cu Nr. curent roman, având introducerea: Consiliul Dirigent al Transilvaniei, Banatului și părților românești din Ungaria a decretat și decreteză: (urma textul), la sfârșit datul ședinței în care s'a votat și semnătura dlui Iuliu Maniu, ca „președintele Consiliului Dirigent“.

Astfel de decrete a dat Consiliul Dirigent în număr de 24, până la întrunirea corpurilor legiuitoare la 20 Nov. 1919. Ultimul a fost dat la 17 Nov. și publicat în „Gazeta Oficială“ din 19 Nov. 1919.

Din momentul ce s'au întrunit corpurile legiuitoare, Consiliul Dirigent s'a abținut dela exercitarea puterii legiuitoare, deși ea a trecut în mod formal asupra puterii constituite în art. 32 al Constituției numai prin decretul-lege de desființarea Cons. Dir. publicat la 2 Apr. 1920. În corpurile legiuitoare întrunite la 20 Nov. 1919 teritoriile ardelenene erau reprezentate în mod ordinar prin deputați și senatori și era natural ca puterea legiuitoare să fie exercitată prin factorii prevăzuți în Constituția Patriei-mame, devenită Constituție a României întregite.

Din cele expuse rezultă, că cel mai înalt isvor de drept al Cons. Dir. egal cu legea, este *decretul*. Singur decretul putea modifica legi anterioare.

Al doilea isvor în rang, atât în doctrina cât și în practica constituțională este regulamentul, emanațiunea puterii executive pentru executarea legilor. În practica constituției un-

gare această emanațiune are denumirea de ordonanță (rendelet). Cum toți cei ce ne făcuserăm studiile în universitățile ungare eram obișnuiți cu această terminologie, în Ardeal se întrebuița denumirea de ordonanță pentru regulament. Cuvântul însuși indică emanațiunea de comandament (imperium) a organelor din epoca de regim absolutist, implicând ordonarea, funcționarii Cons. Dir. întrebuițau *ordonanța* pentru emanațiunile de putere executivă.

Asfel s'a întâmplat, că unii șefi de resort au semnat ordonanțe, depășind limitele stabilite în funcționarea Cons. Dir., prin cari au atins și dispozițiuni cuprinse în legi anterioare. Intre aceste este și ordonanța citată de dl Moisiu la pag. 52. Ea nu corespunde normelor de funcționare ale Cons. Dir. Ordonanța ca emanațiune de putere executivă a unui șef de resort nu putea modifica o lege anterioară sau un decret al Cons. Dir.

Nu putem să dăm dreptate dlor Papp și Balașiu, când susțin: „Denumirea de decret sau ordonanță, ce se da acelor hotărâri legislative, nu importă, cum nici faptul că la darea lor luau parte Secretarii generali, ori că le semnau aceștia și nu Șefii de resort sau nu toți Șefii de resort“.

Cum rezulta din cele de sus, decretul puteau fi aduse numai de complectul Cons. Dir. puteau fi semnate numai de dl Iuliu Mașu ca președintele Cons. Dir.

În practică însă nu s'a observat strict această delimitare, așa că jurisprudența și practica constantă a instanțelor judecătorești au consfințit și ordonanțele ca izvor de drept modificator al unei legi anterioare.

Victor Onișor

profesor universitar.

A apărut de sub tipar și s'a expediat tului abonabililor nostri *Tabla de materii* pe anul 1925 a revistei „Ardealul Juridic“.

Alcătuirea pe materii și alfabetic cu indicarea numărului revistei și a paginii unde poate fi găsită ușor chestiunea tratată, socotim că e indispensabilă folosirii revistei.

Costul — una coală tipărită — este de 20 lei.

Intravilane și Extravilane

Distincțiunea lor în sfera de aplicare a legii de reformă agrară din Transilvania

Cu ocaziunea aplicării legii de reformă agrară din Transilvania este prima oară când distincțiunea intravilanelor de extravilane prezintă mare interes, deoarece are drept consecință, după cum intră într-o categorie sau alta, exproprierea sau sculirea de expropriere.

Legea R. A. din Trans., dispune în art. 6 al. a) exproprierea în întregime a pământului cultivabil din proprietățile rurale și extravilanele urbane, care dispozițiune se corectează în punctul 7 al aceluiaș articol, exceptându-se din proprietățile rurale supuse exproprierii, *intravilanele rurale*.

Art. 14 din legea și reg. l. r. a. din Trans., edictează în scopul rezolvării problemei locuințelor exproprierea tuturor terenurilor, — de orice natură ar fi, — situate într-o rază dela marginea comunei de 600 metri în comunele rurale și 1000 metri în comunele urbane, centrele miniere, industriale, balneare, exceptând dela expropriere pentru prezent, numai *intravilanele*.

Această distincțiune în sfera de aplicare a legii de reformă agrară din Trans., a dat naștere la mari contestațiuni, cari probabil acum își sfârșesc ultimile vibrațiuni în pretoriul Comitetului agrar.

O distincțiune precisă, legală, care să clarifice în mod necontestat, *intravilanele și extravilanele*, nu există.

Cartea funduară, este adevărat că dă uneori indicațiuni, cari pot fi luate în considerare, — dar de foarte multeori indicațiunile cărții funduare, nepuse la curent în decursul timpului, numai corespund realității.

Asfel, deși unele terenuri sunt indicate în cartea funduară ca extravilane, cercetate la fața locului se constată că sunt deja clădite, un cartier întreg de oraș, iar altele, deși în cartea funduară sunt trecute ca intravilane, — deoarece au fost destinate pentru a fi construite de atunci, de când au fost înscrise în cartea funduară, — totuș se constată că sunt în afară de raza orașului sau satului, locuri de pășune sau cultivate, neîngrădite, neclădite, și aceasta se explică prin faptul, că cu toate că au fost prevăzute pentru construcțiuni, extensiunea orașului sau satului s'a făcut în altă direcțiune.

Asfel fiind, singurul criteriu de apreciere, în caz de contestare este numai situațiunea de fapt a terenurilor, constatată la fața locului și aprecierea directă la fața locului de Comisiunea respectivă, — constatare care este singura operantă în lucrările privitoare la aplicarea legii de reformă agrară, — deoarece cu această ocaziune, — după cum arăt mai sus — este prima oară, când distincțiunea *intravilanelor de extravilane* prezintă mare interes, având

drept consecință, după cum intră într-o categorie sau alta, exproprierea sau scutirea, — și în consecință aceste constatări cerând mai multă atențiune, chiar dacă unele terenuri ar fi trecute în cartea funduară ca intravilane, datele cărții funduare, — potrivit procedurii civile din Trans., — putând fi combătute prin orice mijloace de dovadă, cari fiind a dovedi contrariul, dacă prin constatările „de visu“ ale comisiunii se dovedește o stare de fapt în contradicție cu indicațiunile cărții funduare, în spețele unde se aplică legea de reformă agrară, numai aceste constatări au valoare și primează indicațiunile ce nu corespund realității din cartea funduară.

În sprijinul acestei argumentări, că situațiunea de fapt este concludentă în distincțiunea intravilanelor de extravilane este art. 16 legea și reg. l. a. din Trans. și art. 14 din aceeași lege.

Art. 16 reg. l. r. a. din Trans. prevede că:

„...dacă se vor ivi deosebiri între datele cadastrale și situațiunea de fapt în ceea ce privește natura pământului, se va lua în considerare situația de fapt, rămânând ca datele cadastrale să fie îndreptate la timpul său de organele competente“.

Art. 14 l. r. a. din Trans., dă un prețios element de apreciere în această distincțiune și susține argumentul că situațiunea de fapt este concludentă, deoarece:

1. Imparte terenurile în privința expropriabilității, de prezent, în două grupe — intravilane și extravilane, — din cari intravilanele nu sunt expropriabile în prezent, — în anumite condițiuni în viitor, după 5 ani dela promulgarea legii, — iar extravilanele sunt expropriabile, oricare ar fi natura lor.

Terenurile extravilane sunt așezate pe o rază care are ca punct de plecare marginea comunei, și în consecință această margine este măsura de deosebire a intravilanelor de extravilane, intravilane fiind acelea, cari sunt situate înăuntrul ei.

2. Marginea nu poate fi considerată o linie ideală, care să înconjoare comuna, ci aceasta trebuie stabilită în fiecare punct contestat, — după situațiunea locală.

Stabilirea marginii comunei este o chestiune de fapt, — de apreciere directă la fața locului și indicațiunile cărții funduare sau orice alte acte pot să nu corespundă la un moment dat cu situațiunea de fapt.

Din toate cele expuse, ca o concluziune finală, se învederează, că distincțiunea intravilanelor de extravilane nu pune o problemă juridică, a cărei deslegare ar comporta interpretare de acte; că indiferent de orice indicațiuni ce ar rezulta din acte, — cartea funduară, etc.... singurele concludente în această distincțiune sunt constatările „de visu“ ale situațiunii

de fapt în momentul interesant pentru expropriere, ale instanțelor ce sunt chemate a judeca.

Vasile F. Petrescu
Judecător de sedință
Tribunalul Sibiu

Unificarea greșită continuă

Cu durere observăm noi avocații din Ardeal și Banat, că sub titlu de unificare se desfășurează una după alta, în modul cel mai surprinzător fără orice pregătire: instituțiuni și proceduri înaintate și înrădăcinate în spiritul nostru, înlocuindu-le fără orice tranziție cu altele prin cari, fiind învechite se coboară nivelul justiției noastre din ce în ce mai mult. Fără ascultarea noastră se aduc aceste legi de pe azi pe mâine, găsindu-ne deodată înaintea unui fapt împlinit. Și nouă nu ne rămâne alta decât protestări neîncetate. Suntem deja exasperați cu această activitate, văzând, că, deși apărăm interese obștești, cele ale publicului, totuși în București nu voiesc să audă *strigătul nostru de alarmă*.

Abia a răsunat protestul energetic din partea Uniunii avocaților contra legii de accelerare a judecăților încă în vigoare și împotriva proiectului referitor la taxe de timbre, cu regret ne vedem înaintea unui nou fapt împlinit și mai regretabil. E vorba de introducerea noului sistem învechit deja și în Regat și anume a *Serviciului Corpului de portărei*.

După două luni de experiență, de când îl avem, nu exagerăm afirmând că în urma acestei inovații am ajuns în mersul justiției până la stare de faliment.

Nu e discutat că dezvoltarea justiției privind atât dreptul material cât și pe cel procedural, merge către ramificare. La noi atribuțiunile portăreilor stabilite în Regulament sunt împărțite deja de multe decenii între diferite organe de funcțiune și anume: judecătorii, notari publici, executori și înmanatori. Aceasta a pretins-o înmulțirea pricinilor de rezolvat rezultată din evoluția vieții economice. Reunificarea din nou într'un singur organ a acestor agende diferite este o idee nehibzuită, chiar absurdă.

În articolul prudent și minuțios al dlui judecător Justin L. Anca apărut în nrul 4 al acestei reviste s'a arătat foarte exact ce efect are serviciul portăreilor asupra execuțiunilor silite. Și anume că burocratismul va face iluzorică procedura de execuție. Aceasta nu însemnează mai puțin decât așingerea creditului țării. Trebuie să mărturisim că neîncrederea deja din partea comercianților ardeleni și bănățeni față de clienții din Vechiul Regat când e vorba de creditare, se poate deduce tocmai din cauza greutății ce se întâmpină la încasarea silită a creanțelor, lipsind o lege eficace de execuție. Acuma și noi am ajuns tot în aceeași situație. Ba chiar cred că la noi starea lucrurilor este în prezent mai critică, prin faptul că, deocamdată avem numai pe lângă tribunalele portărei delegați, iar pe lângă judecătorii rurale nu există, așa că aceștia trebuie transportați de la reședința tribunalului pe la reședințele judecătorilor și la locurile cele mai îndepărtate din județ. Aceasta cauzează nu numai supracheltuieli cari sunt în comparație cu creanța adeseori insuportabile, dar procedura de execuție va fi prin supraîncărcarea portăreilor foarte întârziată.

Ne putem face o idee despre starea lucrului dacă știm de exemplu că până acum la judecătoria de ocol din Timișoara, careia îi aparțin circa 30 comune, au funcționat trei executori, abia putând satisface cerințelor. Iar *acuma 4 porțării* sunt destinați a rezolva lucrările din *tot teritoriul tribunalului*, căruia îi aparțin și *9 alte judecătoria mixte cu peste 200 comune*. Aceste lucrări le-au executat mainainte 12 executori! Astfel nu-i de mirat că din supraîncărcarea porțării existenței a rezultat o reducere a mersului normal al agendelor în așa măsură, că ne desparte numai un pas de stagnația totală, atât în privința execuțiilor silite cât și a licitațiilor.

Dar nu trebuie să uităm că acești 4 porțării sunt însărcinați, la noi, în părțile alipite, și cu alte lucrări, îndeosebi cu înmânări. Deși aceasta funcțiune de fapt o îndeplinesc de regulă prin agenți, dar și numai cu incasarea și manipularea complicată a taxelor de înmânare, îndeosebi șeful porțării este în măsură prea mare de ocupat.

Iar înlocuirea fostului sistem automat în înmânări cu cel de porțării a rezultat în mod firesc tot o situație deplorabilă de stagnare. Transformând procedura de înmânare exact conform textului regulamentului referitor, suntem de fapt întorși la starea medievală, când nu exista nici trenul, nici poșta în sensul de azi. Despre aceste instituții ale progresului din secolul XIX regulamentul de fapt nu ia cunoștință, încredințând transmiterea și înmânările porțării călător, adică agentului de porțării (ce e și mai rău), care umblă din sat în sat cu citațiile, hotărârile de înmânare în straiță.

E... adevărat, că în realitate nu-i chiar așa. De fapt în executarea înmânărilor nu e important ca înmânarea s'o efectueze însuș porțării ori agentii; ci ca taxa de înmânare să fie plătită corăspunzător drumului socotit după chilometri. Dacă se plătesc taxele chilometrice, atunci devin apte și bune pentru a îndeplini funcția porțării atât poșta cât și organele administrative. Stăm, așadar, din nou în fața unei fiscalități ascunse, viclene, care însă n'o putem pune în concordanță cu seriozitatea justiției.

Dar nici aceasta intențiune de fiscalism în sine nu e deloc motiv suficient ca să se desființeze o procedură cinstită și înaintată. Căci nu trebuie multă meditare asupra chestiei, care procedură este mai practică, când prezentând la judecată d. e. o acțiune convenit timbrată, procedura merge dela sine fără orice alt demers, până la prima desbatere, ori cea nou introdusă, pe lângă care pentru fiecare cerere trebuie să umblăm ore întregi, făcând coadă la porțării, ca să putem achita diferitele noi taxe, ce se repetă de atâtea ori, de câte ori este ceva de înmănat. Agravează situația aceasta și faptul, că porțării abia numiți, în numeroase cazuri fără experiență, nici nu pot cunoaște îndeajuns taxarea destul de complicată, așa că și în această privință domnește un haos. Consecința este că în toate cazurile unde este nedumerire, percepe mai mult decât se cuvine după lege.

În orice caz, pentru sporirea taxelor judiciare s'ar putea găsi și altă soluțiune, decât regimul actual care zădărnicește mersul normal al justiției. Pentru această inovație n'a existat nici un motiv serios, căci organele administrative n'au dat loc la neîncredere, tot așa și poșta a corăspuns pe deplin spre a participa mai departe la înmânările judiciare.

Dealtcum la noi introducerea acestor noi taxe de înmânare înaintea unificării legilor de taxe și de timbre este și o mare nedreptate.

În vechiul Regat unde nu exista alte acte decât coli timbrate, taxele de înmânare poate că sunt mai suportabile, cu atât mai vârtos că împlicinași de acolo au fost obicinuiți în parte cu aceste inconveniente. Însă aici la noi, unde timbrăm fiecare cerere și procese verbale și plătim taxe de sentință și de apel destul de ridicate, nu ni-se pot impune și alte taxe. Este și curios, chiar absurd, ba și ridicol pentru noi ca inmanările executate în mod inutil prin portare, ori prin agent cu mica calificatiune să ne coste mai mult decât judecarea însăși isprăvită prin judecătoria cu înalt studiu, evaluând munca lor cu timbrele și taxele achitate după procesele verbale, sentință și apel.

După atâtea inconveniente de cari avem parte la orice reformă, introducerea sistemului de portare a fost ultima lovitură contra mersului justiției, cu care paharul amar s'a umplut. În starea noastră critică spre a salva justiția cu o ultimă forțare s'a recurs la arma necunosculă în analele profesiei avocațiale: la grevă, în convingerea noastră tristă, că prin pure profesări nu mai putem ajunge la nimic.

Dr. Mauriciu Kell
avocat, Timișoara.

NOUTĂȚI MEDICO-LEGALE

Căutarea paternității și medicina legală

Individualitatea petelor de sânge; căutarea paternității prin examenul sângelui; diagnosticarea gravidității și a avortului prin analiza sângelui

Datorită unei pregătiri insuficiente, a studenților în drept în domeniul Medicinii Legale — în speță a viitorilor magistrați — chestiunile curente cu aplicarea lor în justiție, sunt prea puțin cunoscute.

Cu atât mai puțin, noutățile acestei științe, sunt departe de a intra la timp în practica judiciară.

În credința, că îndeplinim o datorie, vom face cunoscut, celor chemași să apeleze la ele, noile metode, aplicate în expertizele medico-legale asupra și cu ajutorul sângelui.

Individualitatea petelor de sânge. Să știe că asfăzi o pată suspectă de sânge, supusă unui examen, se poate preciza dacă e de sânge și dacă sângele e de om sau de animal. În unele împrejurări se mai poate spune din ce parte a corpului provine sângele din pată: din nas, plămâni, menstruație, naștere, etc.

Aceste erau posibile până acum 2—3 ani.

Știința vine să adauge încă o metodă. Aceasta, deocamdată nu este pe deplin rezolvită, dar viitorul cel mai apropiat o va arata ca cea mai de valoare.

Această metodă poartă numele de metoda **isoaglutinării** și se bazează pe următoarele principii:

În sângele uman circulă niște substanțe naturale, pe care le moștenim dela părinții noștri și care durează neschimbate, toată viața.

Aceste substanțe se găsesc și în partea lichidă a sângelui (plasmă), cât și în globulele roșii ale sângelui.

Aceste substanțe au particularitatea de a precipita (aglutina) globulele roșii și globulele roșii se

lasă precipitate numai de sângele unor anumiți indivizi.

În toată lumea s'a găsit două substanțe diferite cari circulă în sângele uman. Aceste substanțe se pot găsi împreună la același individ, pot fi câte una, sau lipsesc complet. Și astfel lumea este împărțită în patru grupuri biologice.

Cum se pot aplica aceste date la identificarea petelor de sânge?

În felul următor: în pata de sânge se găsesc globulele roșii și partea lichidă încheagată (cuagulată). În ele se găsesc substanțele care precipită și ele rezistă multă vreme uscăcimei. Dacă la o mică crustă de sânge se adaugă pe o lamă de sticlă, o picătură de sânge dela un individ bănuît, vom putea observa precipitare sau nu. Încercând cu mai multe probe de sânge, vom putea stabili în ce grup intră pata și în ce grup intră individul bănuît, ca autor al unei crime. Astfel facem identificarea.

Metoda pare simplă, dar cere o pregătire specială, căci ea dă loc la erori și are restricțiuni.

Am spus, că în toată lumea sunt două substanțe, adică mai mulți indivizi au una și aceeași substanță. Asta înseamnă, că odată ce găsim una din aceste substanțe în pata de sânge, spunem numai că această pată poate fi a cutărui sau culărui individ. În caz când aceeași substanță e și în pată și în sângele individului bănuît, conchidem, că pata poate proveni dela acest individ, când însă în pată e altă substanță și în sângele individului altă, atunci putem preciza cu toată siguranța, că pata nu provine dela acel individ.

În cazuri pozitive, metoda dă indicii de probabilitate, în cazuri negative de siguranță.

Și aceasta este foarte util, scăpând dela arestări nedrepte pe unii indivizi.

În acest stadiu, metoda este de mult întrebuințată în justiția germană, franceză, italiană, engleză și americană.

Se lucrează încă la perfecționarea ei, în ceea ce privește rezultatele pozitive.

E timpul să o utilizăm și noi.

Căutarea paternității. Pe aceleași principii, ca și individualitatea patelor de sânge, căutarea paternității are astăzi o metodă științifică.

Substanțele sângelui se moștenesc și rămân neschimbate toată viața. Din cercelările făcute până în prezent, s'a stabilit unele reguli, care au dat dreptul ca metoda să intre în practica judiciară.

Nu mai puțin, în codul civil german, metoda a fost introdusă în mod oficial.

Se știe că un copil trebuie să moștenească calitățile sângelui, fie ale mamei, fie ale tatălui. Cu alte cuvinte, un copil născut dintr'un tată și mamă cu o anumită calitate, va moșteni fie calitatea mamei, fie a tatei. Lucrul este de asemeni stabilit și contrariu: copilul nu poate moșteni o altă calitate decât a părinților săi.

Și aci metoda are aceeași restricțiune, pe care o are și aplicarea ei asupra petelor.

În cazurile când se vor găsi aceeași calitate la copil, mamă și tată, se va spune că acest copil poate fi al acestora. În cazurile când calitatea lipsește, se va spune cu siguranță, că acest bărbat sau femeie, nu sunt părinții copilului din cauză.

Chiar în acest stadiu, metoda este foarte utilă și ar avea de sigur multe aplicațiuni: insuficiența măturii, coabitarea unei femei cu mai mulți bărbați, etc.

Legile la noi în vigoare astăzi, referitor la căutarea paternității, sunt sprijinite numai pe martori.

În Ardeal, codul civil în art. 163 și aliniatele de sub acest articol, prevede căutarea paternității. În toate aliniatele acestui articol, se remarcă greutatea de a se putea stabili paternitatea. Metoda descrisă de noi, dă indicii mai sigure în cazurile negative. Cu ea se va putea mai ușor alege tatăl, în cazul de „plurium concubentium“.

În Vechiul Regat, art. 307 al codului civil interzice căutarea paternității și admite în art. 308 cercetarea maternității: „copilul ce și va reclama pe mama sa va fi dator a dovedi că el este acelaș copil pe care ea l'a născut“. Această dovadă se va putea mai cu ușurință face, utilizând metoda descrisă.

Pe lângă examenul sângelui se va putea apela la antropologie și rezultatele asemănărilor sau deosebiriilor anatomice, cu acele ale sângelui, vor fi metode mai științifice și mai superioare măturii.

Căutarea paternității, intră deci pe făgășul metodelor pozitive și ne facem o datorie, făcând atenți pe magistrați.

Diagnosticarea avortului și a gravidității. Semnele pe care le prezintă femeia gravidă în primele trei luni, nu dau siguranță medicului, de a diagnostica o sarcină. De aceea un mare savant german a descoperit o metodă cu care se poate descoperi sarcina chiar din primele săptămâni. Această metodă poartă numele descoperitorului ei reacția lui Abderhalden.

Metoda este complicată și cere instalațiuni speciale. La noi se poate aplica.

Cu aceeași metodă se poate descoperi și avortul. Aceasta se datorește faptului, că după expulzarea produsului de concepție din uter, în sângele mamei continuă să circule încă câteva săptămâni, substanțele ce caracterizează graviditatea.

S'a mai dovedit că aceste substanțe rezistă și uscăcimei, ceea ce adus la aplicarea metodei și în petele de sânge provenite dela avort sau sarcină.

Din faptele expuse până aci, se poate observa, cum știința medicinei legale câștigă tot mai mult și prinde să se închege, cu o serie de metode pozitive.

Cine a asistat la evoluția ei, își poate da seama de progresele realizate în ultimii ani.

Dela știința, care odinioară cerea pe lângă cunoștinți vaste și inteligență, azi cere o pregătire serioasă în domeniul laboratorului. Prin ei se va realiza încă multe probleme nesigure.

Medicul legist, cu rutina omului de laborator, este acela la care trebuie să apeleze justiția, pentru luminarea cazurilor pendinte de ea.

Specialistul și veșnica perfecționare sunt singurele cheazășii, că expertiza va fi făcută în cadrele științei.

Dr. M. Kernbach

Ce privește materialul juridic de consultat în alcătuirea Codului civil român unificat, literatura noastră juridică s'a îmbogățit cu lucrarea apărută sub titlul „Dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor“ de Andrei Rădulescu, consilier la Casație și membru al Academiei Române. Editura Cultura Națională București 1925. Lucrarea a făcut obiectul unei comunicări a autorului la Academia Română și consistă în examinarea situației juridice a soțului ce rămâne în viață în dreptul civil român și comparat (rus, austriac, maghiar, german, elvețian, englez).

JURISPRUDENȚA**Curtea de Apel Timișoara**
(*Judecând în materie de contencios Adtiv*)

Nr. C. I. 169/6.1926.

*Măgistrat inamovibil mutat fără consimțământ. Cerere de transferare. Interpretarea legii de org. judecătorească.**In numele legii!*

Curtea de Apel: Timișoara în procesul intentat de reclamantul Ionașcu Nicolae judecător la Tribunalul Oravița reprezentat prin avocatul Celerianu M. Petre din Timișoara contra pârâtului Ministerul de Justiție reprezentat prin avocatul Statului Dr. Ionel Subțire pentru anularea actului administrativ în baza dezbaterii orale terminate la 8 Martie 1926 a dat în ziua mai sus arătată următoarea

Deciziune

Declară ca ilegală propunerea de transferare a judecătorului inamovibil Ionașcu Nicolae făcută de dl. Ministru al Justiției și în consecință în conformitate cu art. 6 din legea pentru contenciosul administrativ, anulează Inaltul Decret Regal cu No. 3880 din 22 Dec. 1925 și dispune, că sus numitul judecător să fie reînțegrat în postul de judecător inamovibil la Tribunalul Timișoara sau pe lângă alt Tribunal cerut de petiționar.

Motive

Dl. Nicolae I. Ionașcu actual judecător inamovibil la Tribunalul Caras (Oravița) prin petițiunea sa înreg. la Nr. 169/1926 a cerut ca să se declare nul și să se anuleze ca ilegal actul prin care acel Minister l-a transferat în aceeași calitate la Tribunalul Caras (Oravița) și să îndrumeze Ministerul să-i redea postul de judecător inamovibil ce l-a ocupat la Tribunalul Timișoara sau să-l transfere la Tribunalul Dolj conform cererei anterioare ce adresase Ministerului, susținând prin sus arătată petițiune precum și oral în ședință că prin transferarea sa la Tribunalul Caras (Oravița) fără prealabilul său consimțământ s'a violat disp. art. 138 și 139 lit. d din legea p. org. judec. din 25 Iunie 1924 după care un magistrat inamovibil nu poate fi transferat nici în caz de avansare, fără consimțământul său. Se mai plânge și pentru violarea art. 317 din aceeași lege comisă prin aceea, că deși nu a fost declarat supranumerar, la data promulgării legii a fost totuși transferat fără consimțământul său.

Dl. I. Subțire avocat, reprezentând Minis-

terul de Justiție în baza delegațiunei telegrafice atașată la dosar, a lăsat la aprecierea Curței deciderea cauzei.

Curtea din adresa cu Nr. 104.924 din 29 Decembrie 1925, a Ministerului Justiției către petiționar a constatat că acesta judecător inamovibil la Tribunalul Timișoara, a fost transferat prin Inaltul Decret cu No. 3880 din 22 Decembrie 1925, în aceeași calitate la Tribunalul Caras în locul nou înființat, fără a se arăta motivul acestei măsuri; iar din procesul verbal al ședinței din 21 Decembrie 1925, a Consiliului superior al Magistraturei prin care acest Consiliu își dă avizul asupra transferării petiționarului ar rezulta, că acest consiliu a procedat la cercetarea meritelor solicitanților, cari indeplinesc condițiunile legale și a hotărât a fi recomandați pentru aceste posturi (Tribunalul Oravița) următoarele persoane: al II. post: dl Nicolae Ionașcu judecător inamovibil la Tribunalul Timișoara ar rezulta deci, că motivul transferării, ar fi, ca și dl Ionașcu i s'a prezentat Consiliului ca „solicitant“ și ca atare a fost cercetat spre a se vedea dacă indeplinește condițiunile legale și fiind găsit apt a fost recomandat. Este adevărat, că procesul-verbal conține o simplă indicare a art. 317 din legea de org. judec. dar din această nu rezultă de o parte, că aceasta indicație se referă și la dl N. Ionașcu, iar de alte parte nu rezultă, că acest judecător la ce dată și de cine a fost declarat supranumerar și după ce criteriu.

Având în vedere că art. 317 autoriză permutarea în locurile noi înființate a judecătorilor inamovibili, constatați la data promulgării legii — 13 Aprilie 1925 — a fi supranumerari, însă cu avizul Consiliului superior al Magistraturei.

Dată fiind grava derogare dela principiul constituțional al inamovibilității judecătorești, de alminteri cu totul transitorie necesitate de punerea în vigoare a noiei legi de unificarea org. judecătorești, ce cuprinde textul de lege mai sus indicat acest text trebuie interpretat în modul cel mai strict și delicat cu toată prudența pentru ca să nu se depășească scopul urmărit și să nu se lezeze drepturile judecătorului.

De aceea legea a dispus ca autoritatea competente — Ministerul Justiției —, să constate cari sunt judecătorii deveniți supranumerari la data promulgării legii și apoi asupra acestei constatări Consil. Sup. al Magistraturei este chemat să-și dea avizul său în cazurile, cerute. Constatarea aceasta a supra-

numerărității judecătorilor la data promulgării legii nu s'a făcut, după cum rezultă din adresa cu Nr. 19695 din 3 Martie a. c. Ministerului Justiției către această Curte; iar din procesul verbal al ședinței Consil. Sup. al Magistraturei din 21 Decembrie 1925, în care s'a *opinat* pentru transferarea petiționarului rezultă, că opinia s'a dat pentru că judecătorul N. Ionașcu ar fi „solicitat” un post la tribunalul: Oravița, ceia ce este în contrarietate cu cele expuse de petiționar, iar din invocarea pur și simplă a art. 317 din legea org. jud. nu rezultă clar că s'ar fi dat opinia, pentru că s-ar fi făcut constatarea cerută de acest text de lege fie chiar de Cons. Sup. al Magistraturei, ceia ce încă ar fi în flagranta contrarietate cu dispozițiunile art. 317 din suscitata lege, deoarece acest consiliu n'are căderea de a statornici supranumeraritatea judecătorilor, dar nici nu o putea face în cazul de față, neavând elementele suficiente pentru aceasta stabilire, — precum rezultă și din procesul verbal mai sus citat. Astfel rămâne a se constata deja din cele ce preced, că propunerea transferării petiționarului s-a făcut fără respectarea dispozițiilor art. 317 din legea de org. jud.

Aceasta constatare este susținută însă și de cele ce urmează:

Din tabloul anexat la lege și făcând parte integrantă din aceasta, rezultă că Trib. Timișoara se compune din trei secțiuni, iar secțiunea, conf. disp. art. 7 din aceeași lege, se compune din president și cel puțin doi judecători, potrivit prevederilor din bugetul Ministerului de Justiție.

Prin bugetul Ministerului de Justiție pe exercițiul anului 1925 — singurul, care poate fi și trebuie luat în seamă — s'a stabilit un număr de 13 judecători la Trib. Timișoara, iar din tabloul, întocmit de primul președinte al acestui Tribunal de judecătorii în funcțiune la 13 Aprilie 1925, dată promulgării legii de org. jud. în ordinea numirii lor în Tribunal, rezultă că la acea dată funcționau 14 judecătorii inamovibili și un judecător provizoriu. Cum petiționarul era în ordinea vechimei în Tribunal al 13-lea urmează că el nu putea fi socotit supranumerar, mai ales, că conform copiei autentice a ordinului Min. Just. No. 47.824 din 9 Iunie 1925, anexată la dosar, în 13 Iunie 1925, judecătorul Gh. Nauer al 3-lea ca vechime atingând limita de vârstă, urma să-și reguleze drepturile la pensiuă și ținând seamă și de împrejurarea că la 15 Septembrie 1925 judecătorul provizoriu Ion P.

Sandu demisionase, precum aceia se dovedește prin copia aut. a ordinului Min. Just. No. 67.125 din 27 August 1925 urmează că la data când Cons. Sup. al Magistraturei s'a ocupat de chestiunea aceasta, nu mai era supranumerar la Trib. Timișoara nici judecătorul dela numărul 14 al tabloului.

Asfel acestui consiliu la data de 21 Decembrie 1925, nici nu i se puteau pune la dispoziție elemente apte de a statornici din acele el — punând cazul, că ar fi avut cădere — fie chiar pe data de 13 Aprilie 1925, supranumeraritatea petiționarului la Trib. Timișoara și cu atât mai puțin pe data de 21 Decembrie 1925, când s'a opinat transferarea petiționarului, pe motiv, că el a solicitat-o, ori că era supranumerar.

Deci plângerea Dlui judecător Nicolae I. Ionașcu este fondată, transferarea sa trebuind să fie socotită ca ilegală pentru care motiv, plângerea a fost admisă, după cum se arată în dispozitivul acestei decisiuni.

Timișoara, la 8 Martie 1926. Președinte: Dr. Alexandru Marta m. p., primpreședintele Curții de Apel; Consilier referent: I. Nic. Periețianu m. p.; Consilier: Grigorie Lahovary m. p.; Martin m. p., grefier.

Aceasta hotărâre a fost pronunțată de instanță în prezența reclamantului și repr. părâtului la 8 luna Martie anul 1926. Dr. A. Marta m. p., primpreședinte, Martin m. p., grefier.

Pentru conformitate:

Martin
grefier.

REZUMATE DE JURISPRUDENȚE

(Tribunale, Curți de Apel și Înalță Curte de Casație)

Tribunale

Cec furat. Obligațiunea agenților de schimb și băncilor de a se asigura de identitatea beneficiarului. Legea pentru titlurile la purtător, distruse, pierdute sau furate din 21 Ianuarie 1883, Art. 19. Răspunderea trasului bancher pentru lipsa de atențiune în cercetarea identității. Certificat de identitate fals. Fals evident și roșier. Art. 1294 și urm. c. c. Trans. In fapt: Un cec de 20.000 lei, trimis din America la ordin unei persoane determinate din com. este sustras dintr'o scrisoare. Se dovedește că o altă persoană cu un certificat comunal al primăriei Nouă sășesc, corectat, cu adaugiri cari se pot remarca la prima vedere și al cărui text nu este acel obișnuit certificatelor de identitate, ridică la banca trasă banii.

Reclamantul chiamă în judecată pe primarul și notarul comunal pentru lipsa de precauțiune de a pune la îndemână hoțului acest atestat comunal eliterat pe numele persoanei în ordinul căreia se trasese cecul și pe banca plătitoare pentru lipsa de atențiune în

cercetarea identității prezentatorului cecului și în neobservarea falsului evident.

Se constată din probele administrate că primăria comunală a redactat un atestat comunal de identitate pentru niște contracte de vânzare, pe numele persoanei în ordinul căreia se trăsese cecul, că acest atestat l'a trimis împreună cu contractele cu poșta cartei funduare și că nu a sosit la destinație și că cu acest atestat corectat și cu fraza: „are drept la ridicarea banilor dela banca“, adaugită așa fel ca se poate remarca la prima vedere, s'a prezentat la casa băncii cel căruia s'a achitat cecul și care s'a dovedit că nu a fost persoana la ordinul căreia se trăsese cecul.

In drept: În ce privește pârâșii primarul și notarul comunal întrucât nu se dovedește din partea lor vre-o culpă, neglijență sau lipsa de atențiune sau că ar fi pus în vre-un mod la dispoziția persoanei care a ridicat banii dela banca, certificatul de identitate și întrucât falsul emis se probează în mod precis prin expertizele efectuate și depuse la dosarul penal,

Aceștia nu pot fi făcuți răspunzători, cu atât mai mult cu cât nu certificatul de identitate pentru cumpărarea de pământ, — așa cum ei dovedesc procedura legală de redactare și expediere, — a servit ca mijloc a cauza dauna reclamantului.

Ci acest certificat corectat și falsificat, a cărui falsificare și corectare nu li se impută și nu se dovedește în sarcina lor și astfel față de ei acțiunea se respinge.

În ce privește pe pârălă banca:

Având în vedere că cecul emis era la ordinul unei persoane determinate de a cărei identitate cu ocaziunea platei banca a trebuit să se intereseze spre a plăti valabil.

Având în vedere că banca pretinde că posesorul cecului în sensul legii și uzantelor bancare fără nici o altă legitimație trebuie considerat ca proprietarul cecului și achitarea în persoana lui e valabil făcută.

Considerând ca într'adevăr, în ce privește titlurile la purtător, prezentarea acestor titluri unde nu figurează nici odată numele creditorului, creiază o prezumțiune de proprietate care scutește pe purtător de orice alta justificare, prin extinderea principiului: „En fait de meubles, possession vaut titre“.

Că însă chiar în celace privește aceste titluri, căroră necesitatea unor operațiuni rapide le permite să circule numai prin transmissiune, din mână, trebuie să se facă distincțiunea între proba proprietății titlului și între proba identității purtătorului (v. studiul R. Demogue. Curierul judiciar No. 3/1925, și Deciziunea No. 50/1923 C. A. Galași. Paudecte Român. 1923 partea II pag. 104).

Considerând că legea pentru titlurile la purtător pierdute, distruse, furate, etc, din 21 Ianuarie 1883 prevede în art. 19 ca: „agenții de schimb și casele sau institutele de bancă sunt îndatorate a înscrie în registrele lor: b, numele, locuința și profesiunea persoanelor ca cari au tratat“, și aceasta sub pedeapsa unei amende și ale reparațiunii daunelor celor interesați.

Că astfel fiind întrucât pentru orice operațiuni, băncile sunt obligate să-și ia informațiunile de identitate pârșilor cu cari trafează,

ca atât mai mult banca, în speță, era obligată să se asigure de identitatea celui a căruia i s'a achitat cecul, deoarece acest cec trebuia să fie plătit la ordinul unei persoane determinate.

Având în vedere că din certificatul de identitate cu care cel ce a incasat cecul, s'a prezentat la bancă, aflat la dos. penal, se constată la prima vedere, la o observare sumară, că este falsificat, corectat și adăugit.

Că această stare de fapt în care se afla era de natură a deșleptă bănuiala funcționarului băncii pentru a cere o justificare celui ce îl înfățișa, și că banca nu trebuia să se mărginească, după cum susține numai la cercetarea semnăturilor și sigilului, ci ar fi trebuit locmai textul certificatului de identitate să-l cerceteze cu atențiune fiindcă din cuprinsul lui primea indicațiunile identității (nume, domiciliu etc.), că nefăcând aceasta și constatându-se lipsa de îngrijire și atențiune de a remarcagrosiera și evidentă falsificare a certificatului în bază careia a achitat cecul unei persoane străine, a cauzat un prejudiciu reclamantului de care potrivit disp. art. 1924 c. c. din Trans. este răspunzător și trebuie să i-l repare.

(Trib. Sibiu. Sent. civilă 1493/1921 din 17 Martie 1925. Judecător Vasile F. Petrescu ca redactor al sentinței.)

Chirii. Neplata chiriei la termen. Depunerea ei la Administrația Financiară; în ce condițiuni eliberează pe chiriaș de obligațiunea de plată. Este neregulat depusă chiria atunci când suma a fost vărsată la administrația financiară și chitanța depusă la judecătorie, însă nu s'a încunoștințat proprietarul — în termenul în care trebuia efectuată plata. În adevăr atunci când plata nu se face direct la mâna proprietarului ci se depune la Administrația financiară, pentruca ea se poată elibera pe chiriaș, trebuie, ca acesta să fi pus în cunoștință de depunere — în termenul legal pentru efectuarea însăși a plății pe proprietar, deoarece legiuitorul a voit ca ușurând pe chiriaș în modul de eliberațiune, totuși proprietarul să fie în măsură să-și incaseze venitul imobilului la timp și deci orice întârziere fie de plată, fie de neavizare echivalează cu o neplată la timp și deci chiriașul în culpă a trebuit să sufere condițiunea rezilierii contractului pentru neîndeplinirea obligațiunilor.

Chiriașul nu poate reține prețul chiriei pentru a face reparațiuni pe care ar fi trebuit să le facă proprietarul, fără autorizația în drept a prop. sau a justiției. (Sentința Nr. 5136—924 a Tribunalului Cluj. Președinte și redactor al sentinței dl. Al. Sontzo președinte).

Notă. Sentința de mai sus face o exactă aplicare a principiilor în materie de plată chiriei. Dealtfel ea a fost confirmată prin Decizia No. 1386/925 a Inaltei Curți de Casație, care a decis că „chiria fiind plătită neregulat întrucât nu s'a anunțat proprietarul de depunerea chiriei făcută de proprietar, constatare care nu s'a atacat cu recurs — sentința se menține pe această considerație, indiferent de cele susținute de recurent prin motivele de casare“.

Faptul că la termenul de plată chiriașul s'a prezentat la proprietar pentru a-i plăti chiria — chiar în cazul refuzului nemotivat al acestuia — nu-l exonerează pe chiriaș de obligația de a depune chiria și a aviza în termen pe proprietar. În acest sens Decizia No. 4053/925 a Inaltei Curți de Casație comp. chirie, care a decis că „în speță, instanța de fond respingând acțiunea în evacuare pentru neplata chiriei la termen, pe motiv că chiriașul ar fi la adăpost de orice culpă, prin faptul că dânsul s'a prezentat la proprietar să-i plătească chiria, iar acesta a refuzat-o, a interpretat greșit și a violat art. 15 din legea chiriilor, care indică modalitatea pusă la dispoziția chiriașului, pentru a se pune la adăpost de orice culpă“. (Jurispr. g-lă No. 3/926.)

Din scopul urmărit de legiuitor, ca și din textul art. 15 din legea chiriilor rezultă în mod clar că locatarul nu poate, fi elibe-

rat de obligațiunea sa și este deci în culpă, pentru neplata chirii față de proprietar, dacă nu dovedește că s'a conformat dispozițiilor menționatei text.

V. P.

Legea accelerării. *Apel declarat contra sentinței judecătorești, dacă se aplică legea accelerării (art. 35 și urm.) Apel nemotivat. Nulitatea lui. Art. 37.* Art. 53 din legea accelerării judecăților stabilește că această lege formează înaintea tribunalului ca primă instanță de apel și recurs, în materie contencioasă, procedura unificată de drept comun pe întregul teritoriu al țării, iar prin al. a) se lămurește că ea se aplică și materiilor speciale în măsura în care și în trecut se complectau cu dispozițiile dreptului comun.

Deși există o lege specială pentru procedura de urmat înaintea judecătorilor de ocole, prin nici un text al legii nu se arată formule după care au să judece Tribunalele apelurile venite de la judecători și atunci întrucât în materie se aplicau în trecut dispozițiile proc. civile, urmează că astăzi se aplică art. 35 și următorii din legea accelerării judecăților, care formează dreptul comun înaintea Trib.

Dacă s'a omis să se prevadă cine face invitația și formalitățile prevăzute de art. 38 din legea accel. pentru apelurile venite de la judecători, aceasta nu este un motiv de a putea zice că noua lege nu este aplicabilă, căci raționând prin analogie tot președintele Tribunalului a însărcinat cu îndeplinirea acelor formalități.

Un argument în sensul acestei interpretări este că cu ocazia votării legii la Senat s'a propus un amendament art. 38 în sensul că apelurilor venite de la judecători — aceste formalități să le îndeplinească judecătorii de ocole, însă el a fost respins de comitetul delegațiilor.

Prin urmare, în speșă, prin petiția de apel nerălânduse nici un motiv potrivit art. 37 din această lege apelul este nul. (*Trib. Romanași Sec. II. Sent. 26/926 președ. M. Barbescu, redactor T. Georgescu judecător*).

Notă. Am reproduș sentința de mai sus (vezi Jurispr. generală No. 9/926) deoarece ea confirmă în totul părerea ce exprimăm în articolul publicat în această revistă intitulat „Legea accelerării și procedura apelatorică” (No. 5/926). Dealtfel tot în acest sens s'a pronunțat și Trib. Ilfov, cu privire la apelurile declarate la Trib. contra ordonanțelor prezidențiale, decizând că „dacă este exact că art. 66 din pr. civ. organizează în materia ord. prezidiale o procedură sumară și specială, ea totuși stabilește în instanța de apel o procedură contencioasă, așa că potrivit noii legi a accelerării, această procedură trebuie complectată cu dispozițiile ce le cuprinde, dar cari anterior noii legi se complectau prin dispozițiile dreptului comun.” (*Trib. Ilfov, sec. I, Sent. 70/926. Președinte și redactor dl. Al. Strelicescu, judecător.*)

Tot în acest sens s'a pronunțat și Trib. Oradea Mare (vezi Cur. Jud. No. 43/925), care a decis că apelurile ce se vor găsi la instanțele de apel până la 15 Sept. 1925 inclusiv se vor judeca după procedura sub care s'a introdus, iar cele cari vor intra la inst. de apel după 15 Sept. 1925 li se vor aplica legea accelerării. (*Sent. No. 563/925. Președinte dl. Ludovic Korn, care a făcut opinie separată susținând că aplicarea proc. accelerate la apelurile, ce se declare contra sentinței judecătorești de ocol, nu e condiționată de data sosirii lor la instanța de apel, ci de data când au fost declarat apelul la judecătorie.*)

Dl. judecător George Vasiliu, dela Trib. Olt, într'un articol intitulat „Cine trebuie să îndeplinească formalitățile prevăzute de art. 38 din legea accelerării judecăților la apelurile venite dela judecătorii de ocole — judecătorul de Ocol sau președintele Tribunalului” ajunge la concluzia că numai acesta din urmă are îndatorirea de a face să se comunice intimațiilor copiile de apel și invitația necesară „că formalitățile cerute de art. 38 legea accel., zice d-sa, se aplică și apelurilor dela judecători se stabilește cu suficientă din disp. art. 53 leg. accelerării în care se vorbește de aplicarea legii și de tribunale ca instanță de apel, precum și din art. 58 din aceeași lege în care se spune că în

apel se judecă după lege accelerării, ce a intrat în vigoare dela 15 Sept. 1925.”

V. P. Pastia.

Curți de Apel

Dacă Judele instructor poate refuza luarea interogatorului unui inculpat trimis ca atare prin rechizitorul procurorului. Soluție negativă. Deliberând asupra opoziției formale de Primul Procuror al Tribunalului Cluj la ordonanța Nr. 350/926 din 5 Martie 1926 a Judelui instructor Cab. I de pe lângă acel Tribunal.

Având în vedere că din lucrările aflate în dosar, în fapt se stabilește următoarele:

Parchetul Tribunalului Cluj, pe baza oficiului său de a urmări deschizând prin rechizitorul No. 802/926 din 11 Februarie 1926 acțiune publică în contra lui Kópataki Rezső pentru un cumul de 9 furturi, înaintează actele dresate cu ocaziunea primelor cercetări și pe numitul inculpat la cabinetul I de instrucție al Tribunalului Cluj, ca să inlesnească judecata prin adunarea probelor și să-l aresteze.

Judele instructor după ce audiază pe toți cari reeșeau din menționatele acte, prin ordonanța de zi No. 314/926 din 2 Martie acelaș an, declarând instrucțiunea terminată, dispune înaintarea dosarului Parchetului pentru a-și da avizul.

Parchetul constatând că din instrucțiunea urmată se stabilește că un număr de 7 indivizi au cumpărat dela numitul prevenit, din lucrurile furate cu bună știință că sunt provenite din furt, prin rechizitorul No. 1291/926 din 3 Martie 1926 deschide și contra lor acțiune publică pentru tănuire, restituie dosarul Judelui instructor pentru a procede în consecință și a complectă instrucțiunea în ce privește 4 furturi mărturisite de prevenitul Kópataki cu ocaziunea interogatorului.

Judele instructor, prin ordonanța menționată mai sus, respinge cererea Parchetului pe motiv „că faptul de tănuire imputat nouilor inculpați constituie în ce privește pe unii, o contravențiune iar pentru alții nici atât.”

„Că printr'un nou interogator ce s'ar lua acestor 7 din urmă inculpați nu s'ar ajunge la descoperire de fapte noi sau la agravarea celor ce reies din instrucțiune și că nici acuzarea nici apărarea nu ar câștiga nimic, fiindcă faptul că numiții au fost ascultați ca informatori, pe hârtie albastră, și nu pe formule de interogatoriu, nu le agravează fapta lor.”

„Că Parchetul dacă a crezut că este cazul că și în contra lor trebuie să fie deschisă acțiune publică, putea să facă aceasta cu ocaziunea primului rechizitor”;

„și că conform codului român de procedură penală Parchetul putând sesiza direct instanța de judecată în afară de crime și chestiuni mai complicate, deschiderea acțiunii publice înaintea Judelui instructor pentru contravențiuni de minimă importanță este a îngreuna lucrările cabinetelor de instrucțiune.”

În contra acestei ordonanțe Primul procuror al Tribunalului, formează la Camera de acuzare opozițiune în forma și termenul prevăzut de art. 137 codul român de pr. p. extins în Ardeal prin Legea din 13 Aprilie 1925, pentru motivele pe larg expuse în declarațiunea sa de opozițiune.

Ori, având în vedere că în principiu, procurorii Tribunalelor corecționale, în baza oficiului ce le este consfințit prin art. 21 din codul român de procedură

penală extins în Ardeal prin Legea menționată, de a descoperi și urmări toate delictele și crimele care sunt de competența Tribunalului lor sau a Curților cu Jurași au datoria să urmărească *toate delictele* de competență Tribunalului corecționale; că în baza dreptului ce le este conferit prin art. 44 din aceeași lege, *sunt în drept* să transmită Judecătorilor de instrucțiune toate actele, hârtiile și instrumentele făcute sau luate în urmarea articolelor precedente pentru ca să se poată proceda după cum se arată la capul despre Judecătorii de instrucțiune.

Având în vedere pe de altă parte că odată investit Judecătorul de instrucțiune cu instruirea afacerii, investirea lui fiind reală iar nu personală, *ii dă dreptul*, după cum reiese din dispozițiunile art. 58 din acelaș cod român de procedură penală, *să facă toate actele de instrucțiune necesară*, față de *toate persoanele* asupra cărora sunt indicii de culpabilitate în acea afacere, cu singura obligațiune de a comunica Procurorului procedura ce are să urmeze, evident că nu poate refuza procedura ce-i se cere de Procuror în ce privește persoanele asupra cărora sunt indicii de culpabilitate în afacerea în care a fost sesizat, atunci când el a omis a-și îndeplini această datorie elementară, care reiese și din interesul unei bune administrațiuni a Justiției, ca înstăașă sesizată cu judecarea unui infractor să judece în acelaș timp și pe complicii săi.

În ce privește refuzul d-lui Jude-instructor de a lua *interogatoriul* celor 7 tînuitori în cauză pe motiv că ei au fost deja audiași ca informatori și că audierea lor ca inculpași ar fi numai chestiune de culoare a hârtiei pe care s'ar trece declarațiunile ce vor face în urma audierii lor ca inculpași.

Pe lângă că *interogatoriul* fiind probatio probatissima, și având de scop să *provoace* mărturisirea inculpatului, fie în mod voluntar, fie involuntar, *prin iscusița Judecătorului de instrucțiune*, care, după cum se exprimă profesorul nostru de drept Tanoviceanu, fie făcând apel la conștiință, fie prin întrebări meșteșugite prin punerea inculpatului în fața evidenței ajungând la descoperirea adevărului va da dovadă că este desloinic pentru greaua și frumoasa sa misiune, el nu poate fi supliniț cu înșirarea unei narațiuni făcute de inculpat așa cum vroeste dânsul și trecută de grefierul cabinetului pe formulare tipărite „pe hârtie de o anume culoare” și contrasemnate de Judecătorul de instrucțiune.

Având în vedere că *interogatoriul* este o *formă substanțială a instrucțiunii* (Fauslin Helie-Vidal) a găsit neîntemeiat refuzul Judecătorului de instrucțiune de a continua procedura cerută, de primul procuror al Tribunalului.

Pentru aceste motive redactate de dl. Președinte în unire cu concluziunile dlui Procuror General

Decide

Admite opozițiunea formată de Primul Procuror al Tribunalului Cluj la ordonanța de zi în 5 Martie 1926 a judeului instructor dela cab. I al aceluși Tribunal.

Ordonă continuarea procedurii cerute prin rechizitorul său Nr. 1291/1926 din 3 Martie 1926. (Dec. N. 65/926 Camera de acuzare a Curții de Apel Cluj. Pres. și redactor N. N. Davidescu).

Nota. Speța rezolvală de Camera de acuzare a Curții de Apel Cluj ne dă prilejul a învedera continuu că principiile procedurii

penale române extinse în Ardeal nu sunt încă pricepute de judecătorii de instrucțiune din această parte unită a țării. Nu cred să se fi pomenit în Vechiul Regat — unde procedura aceasta penală se aplică mai mult de jumătate de secol — ca un judecător de instrucțiune să refuze motivat a lua interogatoriul unui infractor trimis ca atare în fața sa prin deschiderea acțiunii publice contra lui de procuror printr'un rechizitor în toată regula. Un astfel de refuz este calcarea unui text formal de lege *examinarea procedurii* fără întârziere (art. 57) a *însuși instrucțiunii sau urmăririi* (art. 54) care nu pot începe decât prin interogator și constituie pur și simplu refuz de serviciu legalmente datorit.

Judecătorul de instrucțiune conform pr. p. rom. își are desigur independenta sa (vezi sub acest raport volumul nostru *Pr. pen. rom. adnotată*) în acelaș timp libertatea sa de acțiune în strângerea probelor, cazul de urmărire etc. nu poate merge până acolo ca să nu procedeze la interogarea infractorului când procurorul îl trimite în aceasta calitate în fața sa.

Camera de acuzare prin motivarea deciziunii sale arată admirabil greșala procedurii instructorului din speță. Noi mai trimitem și la Circulara fostului procuror general de Ilfov I. Ioanescu Dolj publicata la pag. 103 din *Pr. Pen. româniei adnotată*. Acolo se poate vedea definiția și valoarea interogatorului și mai ales că e o naivitate a se încerca motivarea neprocedurii de către instructor la luarea interogatorului. Credem că în urma deciziunii ce publicăm cazuri ca în speță nu se vor mai repeta de către nici un cabinet de instrucțiune. Red.

• • •

Execuție de asigurare contra autorităților publice.

Dacă se poate ordona. Soluție negativă. Reclamantul a intentat acțiune contra pârâtei, direcția CFR cerând să fie obligată a-i plăti suma de 27.114 lei ce-i datorate pentru o cantitate de lemne furnizate. Tribunalul Târgu-Mureș a admis acțiunea reclamantului, însă pârâta a făcut apel contra acestei sentințe, ceea ce a determinat pe reclamant ca prin petițiunea sa din 14 Decembrie 1925 să ceara Tribunalului ordonarea execuției de asigurare contra pârâtei asupra averii sale mișcătoare pentru încasarea capitalului de 27.114 lei, dobânzile acestei sume de 5% cu începere dela 1 Septembrie 1922 până la achitare și pentru 2200 lei spese până în prezent și cele ce se vor mai ivi mai târziu. Tribunalul a admis această cerere a reclamantului și prin încheierea din 16 Decembrie 1925, atacată cu recursul de față, a ordonat execuția de asigurare.

Recurentul a cerut admiterea recursului său, susținând că Căile Ferate Române, fiind o instituție de Stat își guvernează raporturile sale patrimoniale conform legii asupra Contabilității publice, așa că ea face plățile numai după o prealabilă ordonanțare, iar nu pe baza unei execuțiuni silite; că, deși art. 25 și 26 din Legea LXI—1881 prevede posibilitatea execuțiunii îndreptată contra căilor ferate, însă de pe o parte această dispozițiune se refera la căile ferate de stat ungare, iar pe de altă parte legea contabilității publice române fiind extinsă în Transilvania prin Decretul No. 3605 din 27 August 1920, a abrogat toate dispozițiunile contrarii ei, în ceea ce privește plățile făcute de Stat sau alte instituțiuni publice.

Curtea

Având în vedere că Direcțiunea căilor ferate române fiind o instituțiune de stat urmează că, în conformitate cu art. 1 din legea asupra contabilității publice, să-și administreze veniturile și cheltuelile după normele speciale din această lege.

Că, în ceea ce privește cheltuelile, această instituțiune nu se va putea angaja de cât în marginele creditelor admise prin buget și numai după ce va fi fost expres autorizată de ministru sau de delegatul său (art. 41), printr'o prealabilă lichidare și ordonanțare sprijinită pe acte care să dovedească drepturile dobândite contra Statului (art. 63 și 64), sub sanc-

fiunea prevăzută de art. 96 în cazul când s'ar ordonanța plăși în contra legilor.

Considerând că, în atare situațiune, este inadmisibilă o execuție de asigurare contra instituțiunii căilor ferate întru cât aceasta s'ar face prin nesocotirea normelor de ordonanțare și plată prescrite de legea contabilității publice, în limitele bugetului.

Că chiar dacă din citirea art. 25 din legea de execuție LX - 1881 ar reeși că este posibilă o execuție contra instituțiilor publice, toluși, această dispozițiune a legii sus amintită a fost abrogată prin introducerea în Ardeal a legii contabilității publice cu decretul No. 3605 din 27 August 1920, care edictează norme speciale referitoare la plata sumelor datorite de atari instituțiuni.

Considerând, afară de aceasta, că execuțiunile de orice natură contra instituțiilor publice sunt azi reglementate în mod clar și neîndoelnic prin dispozițiunile art. 13 din legea contenciosului administrativ publicată în Monitorul Oficial din 23 Decembrie 1925, după care „ori ce plată a creanțelor certe, lichide și exigibile recunoscute în mod legal sau constatate prin titluri executorii în contra județelor, comunelor sau stabilimentelor publice și neînscrise în bugetul anului financiar imediat următor epocii exigibilității lor, va putea fi urmărită asupra tuturor veniturilor județului, comunei sau stabilimentului public debitor”, text din care reeșă în mod categoric că pe de o parte execuțiuni provizorii de asigurare contra instituțiilor publice nu sunt admise, iar pe de altă parte că chiar execuțiunile definitive nu pot avea loc de cât dacă autoritatea respectivă n'ar fi trecut suma datorită în bugetul anului financiar imediat următor epocii exigibilității ei.

Pentru aceste considerațiuni, Curtea a trebuit să admită recursul făcut de pârâtă contra încheerii Tribunalului prin care a ordonat execuția de asigurare contra sa. (Dec. N. C. 12-11-926 Curtea de Apel Tg.-Mureș. Redactor al deciziei d-l Consilier I. Manea.)

• • •

Dreptul Procurorului general de pe lângă Curtea de apel de a forma opozițiune la ordonanțele Judecătorului de instrucțiune. Cum trebuie formată opozițiunea, Art. 137 paragrafele IX și X din codul rom. de pr. p. extins în Ardeal. Deliberând asupra cererii diu adresa Nr. 452/926 a dlui Procuror General de pe lângă această Curte.

Având în vedere că din lucrările aflate în dosar, se stabilește următoarele:

menționata adresă având următoarea cuprindere: „conform art. 135 și 212 pr. p. avem onoarea a vă trimite alăturatul dosar cu dovada de notificarea opozițiunii noastre în contra ordonanței definitive a Judeului instructor Cluj Nr. 6/926 Cab. II. rugându-vă să puneți cauza în curs de judecată” Camera prin încheierea sa din 13 Februarie a. c. a cerut dlui Procuror General să îi comunice și opozițiunea declarată de dsa la ordonanța de care face mențiunea în adresa dsale că a notificat

că dl. Procuror General prin adresa sa No. 453/926 răspunde că nu poate satisface cererea Camerei, de oarece conform art. 137 al. 10 și 200 pr. p. (text care formează drept comun) Procurorul General nu este obligat să declare opoziție la greșă, ci numai să încunoștiințeze partea interesată — prin notificare — că atacă ordonanța, lucru con-

sacrat și de jurisprudență și de doctrină, iar aslăzi a susținut la fel.

Având în vedere, că astfel fiind este a se stabili în ce formă procurorul general poate ataca ordonanțele Judecătorilor de instruksiune.

Ori, fără a menționa decât în treacăt că într'o afacere similară d-l procuror general a găsit cu cale să adreseze opozițiunea sa la Camera de punere sub acuzare.

Având în vedere că în ce privește căile de atac ale ordonanțelor Judecătorilor de instrucțiune, dela data de 1 Septembrie 1925 dată când s'a extins în Ardeal o parte din codul român de pr. p., sediul materiei se află în art. 137 din menționatul cod, fiindcă în acest articol se face mențiune și de dreptul Ministerului public, și de dreptul părții civile și de dreptul prevenitului, și de dreptul procurorului general de pe lângă Curtea de Apel de a forma opozițiune la ordonanțele judecătorului de instrucțiune.

Având în vedere, că acest articol prevăzând, în paragraful VI, că opozițiunea se va face către Camera de acuzațiune a Curții de Apel, evident, forma în care procurorul general are a ataca o ordonanță a judeului instructor, este aceea de a înainta Camerei de acuzațiune o adresă prin care să ceară reformarea acelei ordonanțe precizând sensul în care cere reformarea acelei ordonanțe și motivele pe care se bazează cererea, fiindcă numai astfel se explică și se poate satisface dispozițiunea din propozițiunea primă a acestui paragraf, după care opozițiunea se va face către Camera de acuzațiune, precum și dispozițiunea din propozițiunea ultimă a aceluiași paragraf care obligă Camera de a statui asupra opozițiunii îndată ce va primi, și fiindcă dacă s'ar admite că procurorul general nu are a procedea după această formă adică nu are a adresa Camerei cererea sa de reformare a ordonanței ce voește să atace, nici Camera de punere sub acuzațiune nu ar fi sesizată și nici nu ar avea asupra ce să statuaze.

Având în vedere că argumentul pe care dl Procuror general îl trage din paragraful 10 al art. 137 și anume acela că Procurorul general nu este dator atunci când atacă o ordonanță a judecătorilor de instrucțiune de cât să încunoștiințeze partea interesată prin notificare că atacă ordonanța, nu este întemeiat:

Pentru că dispozițiunile paragrafului VI din art. 137 sunt generale.

Pentru că prin coroborarea paragrafelor IX și X din art. 137 codul rom. de pr. p. reese că procurorul general are și el dreptul, în toate cazurile să formeze opozițiune la ordonanțele judecătorului de instrucțiune și că este dator să notifice opozițiunea sa, deci un drept și o obligațiune, și nu numai un simplu drept sau numai o simplă obligațiune. Dovadă numeroasele Deciziuni ale Inaltei Curți de Casație pronunțate în acest sens, din cari citim la întâmplare una cu următoarea cuprindere: Procurorul General de pe lângă Curtea de Apel are dreptul conform art. 137 pr. p. a face opozițiune contra ordonanței judecătorului de instrucțiune prin care se declară că nu este caz de urmărire și trebuie să notifice prevenitului această opozițiune în termen de 20 zile. (Vezi Pr. P. rom. adnotată ae V. M. Dimitriu și V. P. Pastia.)

Pentru că paragraful X nu înscrie o restricțiune pentru Procurorul General că în cazul când el va uza de dreptul cei-se acordă de a forma opozițiune, va fi dator numai să noti-

face opozițiunea sa, ci îi impune o obligațiune care nu este impusă celorlalți cărora li se conferă dreptul de a forma opozițiune la acele ordonanțe, și anume obligațiunea de a notifica opozițiunea sa, sub sancțiunea pierderii dreptului de a o susține într'un anume termen, celor a căror situațiune s'ar schimba în cazul când s'ar admite opozițiunea sa și s'ar reforma ordonanța opozată în sensul concluziunilor sale, și aceasta pentru ca Camera de punere sub acuzare să aibă în vedere punctele asupra cărora are a statui și pentru a garanta asigurarea exercitărei dreptului de apărare consfințit în art. 212 pr. p. la care se referă însuși d-l procuror general în adresa sa cu No. 432/925 articol după care prevenitul și partea civilă au dreptul de a da Camerii memoriile lor, drept care ar deveni iluzoriu în cazul când s'ar admite că procurorul general are a-i notifica numai că a format opozițiune la ordonanța Judecătorului de Instrucțiune, fiindcă în acest caz nici prevenitul sau partea civilă nu sunt în măsură să-și formuleze memoriile asupra celor ce va avea să susțină, în lipsa lor, înaintea Camerei, Procurorul General, și nici Camera nu poate stabili dacă prevenitul sau partea civilă au luat cunoștință de sensul în care Procurorul general vrea să se reformeze ordonanța opozată și să interpreteze neînaintarea din partea lor a menționatului memoriu, ca o aderare facilă la acela ce se va cere de către Procurorul General, în ședința Camerei în lipsa lor.

Considerând că astfel fiind, dl Procuror General nesatisfăcând prin simpla notificare ce o face prevenitului „că opozează ordonanța Nr. 6/926 a Judeului Instructor de pe lângă Tribunalul Cluj” dispozițiunile art. 137 din codul rom. de pr. p. și că cererea formulată către Cameră prin adresa Nr. 432/926 de „a pune cauza în curs de judecată” nu complineste lipsa de a fi format opozițiune la aceea ordonanță către Cameră, respinge cererea formulată azi în instanță de a reforma menționata ordonanță. (Dec. Nr. 50/926 Camera de acuzare Curtea de Apel Cluj redactor și prezident N. Davidescu consilier.)

Contrib. directe. — Contract de comision. — Proprietarul mărfurilor aflate în străinătate. — Impunerea lui la impozitul elementar și global. — Neaplicarea adosului de instrucțiuni dela art. 84 pentru impozitul venitului din 1924. Potrivit principiilor de drept în materia contractelor de comision proprietarul mărfurilor, până în momentul vânzării lor de către comisionar, rămâne casa care trimite mărfurile în consignație; prin urmare, beneficiul realizat în țară de o casă de comerț străină, prin vânzarea în acest mod a mărfurilor sale, este supus la elementar și global.

Dispozițiunile adosului de instrucțiuni la art. 84 sunt referitoare la societățile străine, însă cu începere dela 1 Ianuarie 1923, și numai în vederea unei înțelegeri cu Statele străine, iar nu ca o interpretare a art. 84, cu efect retroactiv, textul fiind categoric, (Curtea de Apel București Secția IV-a, deciziunea fiscală Nr. 145. din 15 Decembrie 1925. B. C. A. 4/916).

Contribuțiuni directe. — Participările la beneficiu ale lucrătorilor funcționarilor. — Scăderea lor din venit numai la întreprinderile capitaliste. — Dividendele cooperativelor. — Impunerea lor la impozitul comercial pe jumătate. — Reducerea la jumătate.

tate. — Reducerea la jumătate și a cinematografului. Participările la beneficiu ale lucrător și funcționarilor, se scad din venitul impozabil, numai în întreprinderile capitaliste, nu și la cooperative.

Dividendele plăcite cooperativelor, nefind supuse impozitului mobilier, sunt supuse impozitului comercial, însă pe jumătate.

Impozitul elementar comercial are un complement, și când legea scade la jumătate impozitul elementar, aceeași scădere trebuie să sufere și complementul său. (Curtea de Apel București, Secția I-a, deciziunea Nr. 64, din 14 Octombrie 1925. B. C. A. 5/925).

Contribuții directe. Impunerea proprietății clădite. În te. pretarea art. 15 d'n lege și 22 din instrucții. Luarea sumei impozabile venitul net anual al imobilului fie cu s: cavină proprietarului sau chiriașului. Existența contractului de închiriere cu clauza obligării la plata impozitelor. Având în vedere deciziunea Comisiei de Apel supusă recursului și prin care se admite în parte apelul d-nei Văd. lui Francisc Satal și se reduce valoarea localivă la 160.000 lei, care se va avea în vedere și la venitul global.

Considerând că suma impozabilă a fost stabilită de către Autoritatea Financiară prin procesul verbal a Comisiei de recensământ prin constatarea în concret a tuturor sumelor ce plătesc subchiriașii ca și chiriașul principal pentru folosința întregului imobil și a cărui venit anual este astfel stabilit la aceasta sumă (p:ia scădere) de 160.000 lei.

Considerând că este constat, că chiriașul n'a fost impus la vre o dare ce privește imobilul clădire proprietatea recurentei iar impozitul perceputându-se de către Stat asupra imobilului este indiferent cine plătește darea, proprietarul sau chiriașul.

Având în vedere că nu poate fi vorba de un exces de putere nici prin călcarea art. 15 al legii și 22 din instrucții, deoarece Comisia de Apel a considerat că proprietatea clădită a recurentei fiind închiriată venitul întreg impozabil a fost calculat după sumele anuale toți locatarii le plătesc ca folosință a diferitelor apartamente și camere ale imobilului, iar conform acestei sume ca venit anual s'a și calculat impozitul pe care Statul are a-l percepe dela proprietar ca stare.

Având în fine în vedere că din moment ce între proprietarul recurent impus la plata impozitului și chiriașul Adolf Hirsch exista un contract de închiriere cu data certă, care în punctul 10 prevede că „toate impozitele către Stat, Jud și oraș etc. privesc pe chiriaș”.

Suma la care proprietarul este impus în mod legal este a se percepe conform contractului dela chiriașul Hirsch, încât și din acest punct de vedere recursul este nefondat și câtă a fi respins ca stare. (Curtea de Apel Cluj S. I. Decizia Fis. No. 1747/915).

Nota. Speța prezentată Curții spre rezolvare prezintă importanță prin aceea că dacă este adevărat că Statul nu poate percepe dreptul său de impozit pe venitul proprietății clădite de două ori: dela proprietar și chiriaș nu e drept iarăși ca Statul să nu perceapă de fel acel impozit, fiind trimis de proprietar la chiriaș și viceversa. Soluția dată a fost ca venitul ce produce clădirea să nu rămână neimpus indiferent dacă impozitul este perceput de Stat dela proprietar ori chiriaș.

Normele comisiei juridice. Drept de succesiune posterioară. Mostenitor rezervatar, porțiunea sa legitimă, dacă se atacă testamentul, în caz de cererea porțiunii legitime. Potrivit disp. art. 4 din normele stabilite de Comisiunea judiciară regnicolă fiecare persoană poate dispune liber de averea ce o are, cu restricțiunea porțiunii legitime cuvenite moștenitorilor rezervatari și care în sensul art. 7 din aceleași norme în caz de moarte abintestat este de jumătate. Porțiunea legitimă nu poate fi atinsă în nici un mod și împovărată.

Atunci, când un testator constituie, după cum e în speță, un drept de succesiune posterioară, asupra porțiunilor imobiliare care formează rezerva moștenitorilor necesari, adresându-le în acest fel o atingere a dreptului consfințit prin art. 7 o astfel de dispozițiune testamentară trebuie desființată, neavând nici o valoare în raport cu moștenitorii în drept.

Pentru ca un testament să poată fi declarat de acceptat, trebuie să fie o declarațiune expresă în acest sens din partea celor în drept, prin fapte concludente. În lipsa unor astfel de declarațiuni sau fapte simpla împrejurare că reclamantii intenționează procesul înseamnă exprimarea voinței contrare acceptării.

Prin faptul că prin acțiune se cere porțiunea legitimă în urma acordării unui drept de succesiune posterioară, prin aceasta implicit se atacă acel drept și nu este necesar ca în acțiune atacarea să formeze un capăt de cerere principal.

Dreptul la porțiunea rezervatară, întrucât moștenitorul îndreptățit n'a validat-o în viață, trece asupra succesorilor săi. (Decisul obligator No. 43 al Curții). În sensul acestui decis nefăcându-se nici o deosebire între succesori, urmează că este aplicabil atât succesorilor legali cât și celor testamentari. (Curtea de Apel din Timișoara. Sentința No. 1173/923. Președinte dr. Al. Marta, primpreședinte, raportor dl. Ernest Ceaur Aslan, consilier).

Declarațiune unilaterală. Consimțământul tacit. Convențiune de moștenire pentru caz de moarte. Forme. Nulitatea în lipsă de forme. În fapt: Pârâșii au semnat o declarație în favorul realamentului prin care declară că la moartea lor vor preda reclamantului averea lor stipulând totodată că această declarație e valabilă numai până la facerea contractului înaintea notarului public. Pârâșii lasă, cari se mutaseră la reclamant, certându-se cu acesta, n'a mai voit să facă actul definitiv și a donat imobilul unei terțe persoane.

În drept: Din cuprinsul declarației, rezultă că pârâșii au făcut cu privire la averea lor numai o promisiune. Totuși din împrejurarea că pârâșii sau mutat la reclamant, executând astfel în parte stipulațiile din declarațiune urmează că promisiunea a fost tacit acceptată și deci s'a transformat într'un

contact bilateral.

Însă de oarece prin declarație se dispune de avere pentru timpul încetării din viață, convențiunea trebuie considerată ca o convențiune de moștenire. În sensul art. 33 din legea XVI din 1876, asemenea contracte pentru a fi valabile trebuie să întrunească cerințele de forme prescrise de lege cu privire la testamentele private scrise publice sau private. În speță neîndeplinind aceste forme contractul este nul din punct de vedere formal și deci reclamantul nu are un titlu valabil pentru revendicarea imobilului din litigiu. (Curtea de Apel din Timișoara. Sentința No. 1429/923 Președinte și redactor al sentinței dl. E. Ceaur Aslan consilier.)

• • •

Prodig. Ce se înțelege prin prodig. Prodig este acela care în mod ușurațic pentru lucrări inutile, își cheltuiește câștigul sau averea sa. Cum consumarea alcoolului și jocul de cărți a omului ce suferă, în mod nemasurat de aceste patimi, sunt absolut inutile și periclitează situațiunea materială a omului ce suferă de această patimă, este drept ca acesta să fie menținut sub curatelă care a apăra de posibilitatea rului materiale. Punerea sub curatelă este un mijloc preventiv nu numai în interesul prodigului „dar și în interesul familiei ce o susține“.

Pentru prodigalitate sunt suficiente acele viciuri cari dacă nu se restrâng sau nimicesc, duc la ruina materială. (Curtea de Apel din Timișoara. Sentința No. 874/923. Președinie dr. Al. Mirza, raportor dl. E. Ceaur Aslan, consilier.)

• • •

Moratorul unui absent; sfera sa de activitate. Dacă poate face acte de instrăinare. Nulitatea lor. În conf. cu art. 28 al. d, din legea XX a anului 1877, pot fi puși sub curatelă cei cari lipsesc cel puțin un an, dacă locul lor de întreținere este necunoscut sau sunt împedecați de a se reîntoarce acasă pentru oși administra averea. Instanța tutelară poate însă și mai înainte de împlinirea unui an să ia în prealabil dispoziția provizorie relativ la conservarea și administrarea averei.

În sensul art. 33 din aceeași lege o astfel de curatelă instituită pentru cel absent nu ridică întru nimic capacitatea de acțiune, nepierzându și dreptul exclusiv de dispunere; de aici rezultă, că curatorul, în acest caz, are un drept limitat de a administra averea absentului și nu poate face nici un act de dispoziție.

De ci o convențiune de vindere-cumpărare, care s'ar extinde asupra unui bun a celui pus sub curatelă este nulă și de nul efect. Nici faptul că curatorul a fost numit de autoritatea tutelară și nici împrejurarea că aceasta și-a dat aprobarea pentru confirmarea convențiunii, nu ridică caracterul de nulitate

absolută a convențiunii. (Curtea de Apel din Timișoara. Sentința No. 1345/1925, președinția d-lui dr. Al. Marta, primpreședinte; raportor d-l E. Ceaur Aslan, consilier.)

• • •

Divorț. Când urmează a se admite cererea de divorț în baza art. 77 lit. a legea XXXI din 1894 comb. cu art. 85 din aceeași lege. Din modul de redactare al art. 77 lit. a) a legii matrimoniale și din însăși economia acestei legi reiese în mod neîndoielnic că partea care somează și care dorește reluarea vieții conjugale întrerupte trebuie să și manifesteze în mod serios această dorință, iar somarea făcută să fie aptă a produce efectul dorit, dând astfel posibilitatea de restabilire a unei convieșturi pașnice.

Așa faptul reclamantului că cu ocazia venirii pârâtei la domiciliul conjugal a bătut până la sânge pe copilul lor comun venit cu pârâta și invitarea făcută pe un ton sever și imperativ pârâtei de a intra în casă, eschide posibilitatea restabilirii pacificei convieșturi, ce trebuie să fie urmarea firească a unei dorințe serioase și sincere de restabilire a vieții conjugale întrerupte.

Iar împrejurarea că reclamantul a intentat mai multe procese de divorț și apoi a renunțat la ele, a întârziat și mai mult convingerea Curții asupra nesențiozității cererii de restabilire a vieții conjugale. No. C. 1140—923 Curtea de Apel Tg. Mureș A. Balan.

Curte de Casație

Daunele derivând din contract, sunt datorite și de Comune pentru prejudiciul cauzat părții adverse din executarea contractului art. 20 C. C. austriac. Codul civ. austriac acordând prin art. 26 Comunei ca și celorlalte persoane juridice, dreptul de a încheia contracte, de a dobândi bunuri private și a lua asupra și obligațiuni, nu poate fi nici o îndoielă că din obligațiunea de a executa Contractul încheiat conform legii și dispozițiilor lui, rezultă și răspunderea comună pentru orice călcare a obligațiilor contractuale săvârșite de organele ei în prejudiciul părții adverse.

Prin urmare, când s'a declorât sechestrare niște obiecte, după cererea comunei și au fost luate în pază de autoritatea comună, ele trebuie restituite, atunci când motivul sequestrului a încetat.

Dacă ele au dispărut dintr'un caz fortuit, Comuna trebuie să răspundă civilmente și, numai atunci Comuna ar fi apărată de daune, când s'ar constata că, unul din reprezentanți ei a cauzat personal paguba pentru care se cere despăgubiri.

(Cas. I. Complet ardelean, Decizia cu No. 82/1925 J. Gen.)

• • •

Cesiune acceptată de creditor. Neexecutarea posterioară cesiunii nu angajează răspunderea cedentului. Contract sinalagmatic. Neîndeplinirea obligațiilor, numai partea care nu e în culpa poate cere în-

deplinirea lui. Art. 335 cod. com. austriac. Contract sinalagmatic. Neîndeplinirea obligațiilor. Dreptul de a cere îndeplinirea cu daune, sau rezilierea. Nu pot fi cerute daune în caz de reziliere. Art. 919 și 920 c. c. austriac. Consecințe. Aplicațiuni. Creditorul asgnat, care a acceptat cedarea de către debitor a contractului său și l'a executat față de cesionar, fără a mai păstra nici un raport cu cedentul debitor, nu se mai poate întoarce în contra acestuia cu privire la modul cum se execută contractul de către cesionar, — aceasta cu atât mai mult când, ca în speță, sumele preluate derivă din executarea contractului posteroară cesiunii, iar nu anterioară ei.

Este normă de drept, înscrisă și în art. 335, codul comercial austriac că, în contractele sinalagmatice, numai partea care și-a îndeplinit obligațiunile sale, poate cere îndeplinirea obligațiilor celeilalte părți:

3. Odată ce Art. 920 — recte 919 — codul com. austriac, lasă la facultatea părților contractante ca în cazul neîndeplinirii contractului din culpa uneia din ele, să se poată cere fie rezilierea contractului, fie menținerea lui, cu daune, urmează că, clauza prin care părțile au stipulat daune pentru cazul neîndeplinirii unei obligațiuni, se poate aplica numai când partea care nu e în culpă, preferă menținerea contractului, iar nu și atunci când cere rezilierea.

De acela în caz de reziliere pe temeiul dispozițiilor, acestor texte, acestei rezilierii se poate da efect decât din momentul intentării acțiunii de reziliere, iar nu dela data încheierii contractului (Cas. I. complet. Ardeal decizia 1816 din 3 Iulie 1925).

• • •

Legea timbrului în Transilvania. Acțiune insuficient timbrată încunoștințarea părții. Nesatisfacerea amenzii. Acțiunea se lasă în nelucrare, nu se anulează. (Art. 101 p. M. legea timbrului.) Potrivit art. 101 p. M. legea timbrului din Transilvania, nici o autoritate nu poate da curs acelor cari nu sunt timbrate, sau sunt insuficient timbrate.

Același text de lege mai dispune că, netimbrarea actelor prezentate în fața instanțelor judecătorești, are ca urmare lăsarea în nelucrare a cauzei, indiferent de stadiul în care ea se află și anume până când partea interesată va justifica plata taxelor către Stat.

Prin urmare, în speță, rău Curtea de Apel a anulat apelul recurentului pe motivul că dânsul, în termenul de 30 zile ce i l'a acordat, nu a achitat taxele și, întrucât, între timp dânsul a justificat achitarea lor, recursul este fondat. (Cas. III, complet Ardeal, deciziunea Nr. 1338, din 28 Septembrie 1925. J. Rom. 4/926).

Cu inima strânsă de durere aflăm moartea prematură a colegului și colaboratorului nostru *Vladimir Mavrodineanu*, fost Procuror general de pe lângă Curtea de Apel din Brașov.

În floarea vârstei, om harnic și priceput, magistratul dispărut lasă în urmă, alături de regretul colegilor, și păreri de rău mai ales ale aceluia ce l-am avut tovarăș de lucru la opera de consolidare națională și întărire a justiției țării.

Venit în Ardeal în epoca de renaștere și înviore a cadrelor magistraturii române din aceste părți, *Mavrodineanu* a fost însușit de dragostea de neam și țară. Alături de colegul Dr. Romulus Pop, actual prim-președinte la Curtea de Apel din Brașov, ne-a dat prima traducere a *Procedurii Penale în vigoare în Ardeal* — cheia aplicării legiului penale de aci. Consilier la Curtea de Apel din Târgu-Mureș n'a pregetat, ca judecător și scriitor juridic, să îndrume prin științe principale și articole de revistă către calea românizării juridice, pe colegii judecători din Ardeal, întărind prin exemple instituția magistraturii din care a făcut parte cu atâta cinste.

Coleg duios și distins și mare patriot, *Mavrodineanu* a fost tovarășul de muncă neînfrănată, ce a pus mereu și dela început umărul întru susținerea și progresul științei juridice române.

Fire entuziastă, a fost printre primii noștri colaboratori grație cărora „Ardealul Juridic” și-a început și dus lupta întru urmărirea scopului de acum șase ani „înțelegerea pe plaiurile Ardealului nostru scump a stilului și graiului juridic românesc și românizarea Justiției ca început al unificării legislative”.

Pierderea ce o încercăm este dureroasă, căci cu greu se poate înlocui o experiență, un sfat și o putere de muncă ca a regretatului dispărut.

Părăsindu-și locul și obârșia unde-și avea cariera, familia și tot ce-i era mai drag, *Mavrodineanu* — ca și pușinii colegi din Vechiul Regat, magistrați de carieră din 1920 — s'a avântat cu hotărâre și curaj spre frații desrobiți, unde-l chema datoria de magistrat român și unde cu fapta și condeiu a muncit la întărirea Justiției române.

În durerea imensă ce ne strânge inima, nu ne rămâne decât mângâierea, ca noi colegii lui de muncă și idealuri de pe vremuri să continuăm cu stăruință munca începută laolaltă și să ducem spre bun sfârșit această operă măreață, preaslăvindu-i memoria spre binele neamului.

Arđ. Jur.

JUDECĂTORIA DE PACE ORAVIȚA, SECȚIA CĂRȚII FUNDUARE

No. 380—1926 cf.

Extract din publicațiune de licitație

În cauza de executare pornită de firma urmăritoare *Minus și Pohr* din Timișoara contra urmăritului *Mihai Milos* domiciliat în Nermel la cererea urmăritorului

Judecătoria ordona:

Licitațiunea execuțională în baza §§ 144, 146 și 147 din lege LX. din 1881.

1. asupra imobilelor întregi No. top. 379, 568, cuprinse în cartea funduare Nr. 38 a comunei Nermel în prețul de exaurare de 2400 lei;

2. asupra imobilului întreg No. top. 830/a, cuprins în cartea funduară No. 205 a comunei Nermel, în prețul de exaurare de 2900 lei;

3. asupra imobilului întreg No. top. 1301/b, cuprins în cartea funduară No. 335 a comunei Nermel, în prețul de exaurare de 2200 lei;

4. asupra imobilului întreg No. top. 1287/a, cuprins în cartea funduară No. 243 a comunei Nermel, în prețul de exaurare de 800 lei;

5. asupra imobilului întreg No. top. 1390, cuprins în cartea funduară No. 445 a comunei Nermel, în prețul de exaurare de 3000 lei;

6. asupra imobilelor întregi No. top. 338, 455, 1237, cuprinse în cartea funduară No. 289 a comunei Nermel, în prețul de exaurare de 4000 lei;

7. asupra unei jumătăți a imobilului No. top. 819/a, cuprins în cartea funduară No. 647 a comunei Nermel, în prețul de exaurare de 500 lei;

8. asupra una a treia parte a imobilului No. top. 819/b, cuprins în cartea funduară No. 589 a comunei Nermel, în prețul de exaurare de 500 lei;

9. asupra imobilelor întregi No. cc. 77, No. top. 103/a, 636/b și 1399, cuprinse în cartea funduară No. 498 a comunei Nermel, în prețul de exaurare de 3240 Lei.

10. asupra imobilului întreg No. top. 831/b, cuprins în cartea funduară No. 498 a comunei Nermel, în prețul de exaurare de 1800 Lei.

11. asupra imobilului întreg No. top. 915/a, cuprins în cartea funduară No. 498 a comunei Nermel, în prețul de exaurare de 300 Lei.

12. Asupra imobilelor întregi No. cc. 58, Nr. top. 74/a, 372, 571, 1128, cuprinse în cartea funduară Nr. 574 a comunei Nermel, în prețul de exaurare de 5192 Lei, pentru încasarea creanței de 136.000 lei capital, interese de 8% dela 1 Aprilie 1925, spese de proces și de executare 4410 lei, fixate până acum și 2860 lei spese fixate acum pentru cererea de licitațiune.

Totodată judecătoria declară alăturarea la licitație a următorilor creditori ipotecari și anume:

1. Asociațiunea de credit din Carașova, pentru suma de 58 lei capital și acc. asupra imobilelor cuprinse în cartea funduară No. 38;

2. Prima Casă de păstrare Resitană din Reșița pentru suma de 20.000 lei, 70.000 lei, 10.000 lei 2.000 lei capital și acc. asupra tuturor imobilelor.

3. Ilie Cocora din Comoriste pentru suma de 5000 lei capital și acc. asupra tuturor imobilelor.

4. Martin Sfeia din Gârliste pentru suma de 2000 lei capital și acc. asupra tuturor imobilelor.

Fixează termen pentru încheierea licitațiunii, în ziua de 2 Iunie 1926, ora 10, la casa comunală a comunei Nermel.

În baza § 140 legea LX din 1881, condițiunile de licitație se stabilesc după cum urmează:

1. Imobilele supuse la licitație nu pot fi vândute cu preț mai mic de două treimi din prețul strigării (§ 26 XLI 1908).

Oravița, la 23 Februarie 1926.

Virányi m. r.
cons. curt. de apel.

Pentru conformitate
director de cf.
In tiscifrabil.

BIBLIOGRAFIE

A apărut: *Codex Romaniae*, cuprinzând toate Codicile cu ultimile modificări făcute prin nouile legi din 1923, 1924 și 1925 și anume: Noua Constituție, Codul civil, cu modificările din 1924. Codul Judecătorilor. Procedura Civilă cu modificările din Legea procedurii accelerate din 1925. Codul Comercial cu ultimele modificări din 1925. Codul Penal și Codul Procedurii Penale cu ultimele modificări din 1925. Codul Silvic, etc.

La mijlocul acestui Codex se află intercalat, un Dicționar juridic Latin-Român de toate maximele de drept cuprinse în Institulele și Novelele lui Justinian și Digeste (Caius, Ulpian, Paul, Modestin, Papinian, Pomponius, etc.), iar la finit, un detaliat Index general alfabetic al tuturor Codicilor, de *C. Hamangiu*.

1 Volum de 1200 pagini, format portativ, legat în pânză. Prețul 350 lei.